

کیش و ریتیم د دیوانا (سهید قه دریی جزیری) دا (۱)

ق: ژیان محمهد موسا
زانکویا دهۆک / فاکولتیا زانستین مروفایهتی / سکولا ئادابی
پشکا زمانئ کوردی

کیش و ریتیم د دیوانا سهید قه دریی
جزیری ژی ل دویش کیشین عهرووزینه و
هۆزانقانی برهنگهکی بریک و پیک تهو
کیشین بهریه لاق و بهرنیاسین هۆزانا
کوردی بکارئیناینه.

۱-۲- دهریا ههزهج:

هۆزانقانی کیشین دهریا ههزهج ب
سی قالبین جودا جودا بکارئیناینه، کو
تهه چهنده ژی بتنی ددهریا ههزهجی دا
ل دهقوی ههنه:

۱-۱-۲- ههزهجا (۱۰) تهفعیلهیا تهخرهبا
مهکفوفا مهقسوور (۲):

بتنی هۆزانقانی ئیک هۆزان بناقی

(دل حکمهتی حهق بین) ل دویش قی قالبه کیشی دانایه:

چهند سورعهت و چهند قوووت و چهند رفعت و چهند گهپی و سه ما چهند
پور پور دبهه و لهزه دههه و دووری دهر و روو روو (بع الله) (۳)

چهند	سور	عه	تر	چهند	قر	وه	تر	چهند	رف	عه	تر	چهند	گه	سور	سه	ما	چهند
پور	پور	د	به	رو	لهز	د	هه	رو	دوو	رقی	ده	زو	زوو	روو	ب	مه عمل	لاه
مهلهوولور	مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو		مهفاعةیلو

۲-۱-۲- ههزهجا (۸) تهفعیلهیی:

هۆزانقانی تهه قالبه کیشین (۸) تهفعیلهیی بین دهریا ههزهجی بکارئیناینه:

رووگهه

وهزیه، بویتهی د دهته فهکولین و
وهکیرانین مروفایهتی و زانستی

ژماره 5 ههقینا ۲۰۱۲

تو	به	تو	سه	عی	دی	من	هم	دو	و	عی	دی	من
بدل	عموم	رو	مه	زی	دی	من	کا	زی	مه	تو	بی	نه
مهفعولوا نهخرهبا				مهفاعةیلون سالم				مهفاعةیلون سالم				

تهو هؤزانین ل سهر تهقی قالبی هاتینه دانان د دیوانیدا تهقین ل خوارینه:

ژماره	ناقئی هؤزانی	لاپهر
۱	تو عهینی عه یانی من	۴۷
۲	ته هلی دلان زانین	۱۱۶

۱-۲-۳- ههزه جا (۸) تهفعیله یا مه جزوف:

ب	عور	دی	تو	د	لی	را	که	ب	ش	خ	و	ش	ن	ک	ر	ع	نا	که
د	لی	من	می	رو	پا	شا	که	د	لی	من	تو	د	لی	من				
مهفاعةیلون سالم				مهفاعةیلون سالم				مهفاعةیلون سالم				مهفاعةیلون سالم						

تهو هؤزانین ل سهر تهقی قالبی هاتینه دانان د دیوانیدا تهقین ل خوارینه:

ژماره	ناقئی هؤزانی	لاپهر
۱	وه ره دل بهر	۳۴
۲	دلی من دل	۳۷

۱-۲-۴- ههزه جا (۸) تهفعیله یا نهخرهبا مه کفوف مه جزوف:

بی باده نه شوستم نه جواز تهی دلی شهیدا

تهق کاره چ کارهسته ل ته بیامی شه بابهت (۷)

بی	با	ده	ته	شوس	تم	نه	ج	ولز	تهی	د	لی	شهی	دا
نه	کا	ره	چ	کا	رهس	ته	ل	تهی	با	می	شه	با	بهت
مهفعولوا				مهفاعةیلو				مهفاعةیلو					

روگه

وهزیه، بویتهی د دهته فهکولین و
وهکیرانین مرزقابهتی و زانستی

ژماره ۵ هاقینا ۲۰۱۲

هەر وهک ل شو عاعی یه دی به یچا ده خه فین (۱۰)

نوه	شوع	له	ئی	عش	قن	ل	ته	جول	لا	ی	خه	فین
هەر	وهک	ل	ش	ع	ع	ی	دی	بهی	چا	ده	خه	فین
مه فاعیلون (مه کتروف)			مه فاعیلون (مه کتروف)			مه فاعیلون (مه کتروف)			مه فاعیلون (مه کتروف)			

۳-۱-۲. هه زه جا (۶) ته فعله یا مه جزووف:

ژمسکا نه حمه دی مورسه ل ته زم ته ز مه خوه ناس کر ئیشارهت هات ژدیمی (۱۱)

ژ	س	کا	هح	مه	دی	مور	سهل	نه	ژم	تهز
مه	خوه	ناس	کر	ئی	شا	رهت	هات	ژ	دی	سی
مه فاعیلون (سالم)			مه فاعیلون (سالم)			مه فاعیلون (سالم)				

تهو هوزانین ل سهه تهقی قالبی هاتینه دانان د دیوانیدا، تهقین ل خوارینه:

ژماره	ناقنی هوزانی	لاپهر
۱	ب دل گورم	۲۳
۲	(ایه الله) ی شهریف	۲۵
۳	مه مه قصه د دلبه ری بیته موقابل	۳۳
۴	ته لا تهی دل	۹۲
۵	ژسووزا دل دنالی	۱۰۰
۶	قه نابینم	۱۰۱
۷	چ نوورهک دهر دلی قاهر	۱۱۷
۸	حه بیبی گهر مه را غه م خوار	۱۲۲

تهم دشین تهو زیحاف و عیلله یین د دیوانا سهید قهردی بی جزیریدا هاتینه بکار تینان و تاییه تن ب ته فعیلا (مه فاعیلون) ل دویش خستی ل خواری بدهینه دیار کرن:

رووگه

وهزیه، بویتهی د دهته فهکولین و وهکیرانین مرزقابهتی و زانستی

ژماره 5 هاقینا ۲۰۱۲

ژ	سالم	مهفاعییلون	ب...ب	زیحاف / عیله
۱	نه خردب	مهفعورلو	ب..ب	(عیله)
۲	مه جزوف	فه عورلون (مه فاعی)	ب..ب	(عیله)
۳	موسه بیه غ	مهفاعییلان	ب...د	(زیحاف)
۴	نه هتتم	فه عورل	ب...د	(عیله)
۵	مه قسور	مهفاعییل	ب...د	(عیله)

خشتی (۱.۲) زیحاف و عیله یین ده ریا هه زه ج

ل دو ماهیی ژی دی شین ریزه یین هه ر قالبه کیشه کا ده ریا هه زه ج ل دویش خشته یی ل خواری دیار بکه یین:

ژ	قالبه کیشی	هژمارا هوزانان	ریژا سهدی
۱	هه شتا سالم	۱۳	٪ ۳۹,۳۹۵
۲	هه شتا نه خردب	۲	٪ ۶,۰۶۰
۳	هه شتا مه جزوف	۲	٪ ۶,۰۶۰
۴	هه شتا نه خردب مه کفوفا مه جزوف	۳	٪ ۹,۰۹۰
۵	هه شتا موسه بیه غ	۲	٪ ۶,۰۶۰
۶	هه شتا نه خردب موسه بیه غ	۱	٪ ۳,۰۳۰
۷	هه شتا نه خردب مه کفوفا نه هتتم مه قسور	۱	٪ ۳,۰۳۰
۸	دها نه خردب مه کفوفا مه قسور	۱	٪ ۳,۰۳۰
۹	شهشا مه جزوف	۸	٪ ۲۴,۲۴۵
	سه رجه م	۳۳	٪ ۱۰۰

خشتی (۲.۲) ریزه یین سهد یین قالبه کیشی ده ریا هه زه ج

۲.۲- ده ریا ره مه ل:

هوزانقانی بتنی قالبی (۸) ته فعیله یی بو ده ریا یا ره مه ل بکارئینا یینه، نه و ژی ب چهند زیحاف و عیله یین هه مه جزور:
 ۱.۲.۲ ره مه لا (۸) ته فعیله یا مه جزوف:

کیش و ریتیم د دیوانا

رووگه ه

وهرزیه، بویته ی د دهنه فه کولین و
 وهرکیرانین مرزفایه تی و زانستی

ژماره ۵ هاقینا ۲۰۱۲

کانی خورشیدی زهمانی کانی ستوونا عالمان
کانی یووسف ماهی کهنعان کانی شاهیی من خودا؟ (۱۲)

کا	نی	خور	شی	دی	زه	ما	نی	کا	نی	ستو	نا	عا	ل	مان
کا	نی	یو	سف	ما	هی	کهن	عان	کا	نی	شا	هی	من	خو	دا
فاعیلان(سالم)				فاعیلان(سالم)				فاعیلان(سالم)						

نهو هوزانین ل سهر نهقی قالبی هاتینه دانان د دیوانیدا، نهقین ل خوارینه:

لاپهر	ژماره	ناقی هوزانی
۸۱	۱	لوتف و تحسانا ته یا ره ب
۱۰۵	۲	قه دریا دل ده دهستی دل بهری
۱۰۸	۳	ناه ونالین دل
۱۰۹	۴	شوهوودا به حری غهیب
۱۱۲	۵	قه گ نه که
۱۱۹	۶	ناشنایان گه وه ره ک
۱۲۴	۷	مویته لائی حوسنی یارم
۱۲۵	۸	چار مه زه ب بهست
۱۲۸	۹	نهی شیرینان
۱۳۴	۱۰	خرقه بهر دوشی فراغم
۲۱	۱۱	گهر چ نهز سه و داء و دینم

۲-۲-۲. ره مه لا (۸) ته فعیله یا مه قسوور:

ههر چ کودت نهو عوژاره دهر دلی وی په هت و ناره
دی ژکوو بیتن قه شماره موحبهت و عشقا غه دار (۱۳)

ههر	ج	کو	نت	نهو	عو	قا	ره	دهر	د	لی	وی	به	ت و	نا	ره
دی	ز	کوو	بی	تن	قه	شا	زه	موح	به	ت و	عش	قا	غه	درا ^(۳)	
فاعیلان(سالم)				فاعیلان(سالم)				فاعیلان(سالم)				فاعیلان(سالم)			

روگه

وهرزیه، بویتهی د دمه قه کولین و
وهرکیرانین مرزقابهتی و زانستی

ژماره ۵ هاقینا ۲۰۱۲

ٺه هونانين ل سهر ٺهقي قالي هاتينه دانان د ديوانيدا، ٺهقين ل خوارينه:

لاپهر	ٺاقي هوناني	ژماره
٤٩	مه ژدهستي ته شريني	١
٦٥	من د دل تين و دهرن	٢
٧٦	ٺيرو مه ديت	٣
٨٢	كس هه وارا من نه پورسي	٤
١١١	بولبولي ٺه فغان دكر	٥
١٢١	دل ٺهز حلقه ٺي شه هپهر	٦
١٢٦	قول زاهد باگلسٺ	٧
١٣٠	گهر نه بي نوورا ٺچافي	٨
١٣٢	ما موريدي شاهي شه هان	٩
١٣٥	ههروه كي روژم	١٠

٣-٢-٢. ره مه لا (٨) ته فعيلاه يا مه خبون ٺه صلهم:
وه كوو تيران دره شيني دل و جانان دهه ٺيني
رووح شيرين دره ٺيني توب ٺه نيا كه قهرى (١٤)

وه	كوو	تى	ران	د	ره	شى	شى	د	لو	جا	نان	د	هه	ڙى	نى
روو	حى	شى	رين	د	ره	قى	قى	تو	ب	ٺهن	يا	كه	قه	رى	
فهيلاٺون امه خبون				فهيلاٺون امه خبون				فهيلاٺون امه خبون				فهيلاٺون امه خبون			

٤-٢-٢. ره مه لا (٨) ته فعيلاه يا مه خبون:
نه كه قه درى تو جواني نه كه فعلى شهن وفاني
بكه ته دبير توننهاني نه به رووردهش ونه ٺهز (١٥)

نه	كه	قه	د	رى	تو	ج	وا	نى	نه	كه	فع	لى	شه	نو	فا	نى
ب	كه	ته	د	بیر	تو	ن	ها	نى	نه	به	روو	ره	شو	نه	ٺهز	
فهيلاٺون امه خبون				فهيلاٺون امه خبون				فهيلاٺون امه خبون				فهيلاٺون امه خبون				

کیش و ریتیم د دیوانا ...

روگه ه

وهرزيه، بويتهى د دهنه فهكولين و
وهرڪيرائين مرزفاهيتى و زانستى

ژماره 5 هاقينا ٢٠١٢

ټه وټوزانين ل سهر ټهټي قالي هاتينه دانان د ديوانيدا، ټهټين ل خوارينه:

ژماره	ناټي هوزاني	لاپه ر
١	ټه سراري ټه زه ل	٤٢
٢	ټو دزاني ل ټه ټه ز عاشقم	٤٥
٣	مورغي دل	١٠٢

٥-٢-٢. ره مه لا (٨) ټه فعييله يا مه خبون مه قسوور:
ټه ټچ حوسنه ل ټه ټه ي شاه كو ټه ميلاک ل مه سوټ
سهر ويا بوومه كه باب و مه د دل پيت و بزوت (١٦)

نه ل	ج	حوس	نه ل	نه ل	نه ل	شاه	كو	ټه	مي	لاک	ل	مه	سوټ
سه	رو	پا	بو	مه	که	با	ب	و	مه	د	دل	پي	ت و ب زوت
فاعيلان سالم	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون

ټه وټوزانين ل سهر ټهټي قالي هاتينه دانان د ديوانيدا، ټهټين ل خوارينه:

ژماره	ناټي هوزاني	لاپه ر
١	ټه ټچ حوسنه	٨٧
٢	ټه ټسه عه ټه روژه ل من	٩٠
٣	که ټه ټه ز بهر چه پيري	٩٩

٦-٢-٢. ره مه لا (٨) ټه فعييله يا مه خبون مه جزووف:
خه مل و خيلين ټه گريديي ژ حوسني که ملين
مه ست و شه ر مه نده ټي خالم ژ مه را په رده هلين (١٧)

خه م	ل و	خني	لنين	ټه	گ	ري	دا	بي	ژ	حوس	ني	که	م	لين
مه ست	ت و	شه ر	معن	ده	ني	خا	لم	ژ	مه	را	په ر	ده	د	لين
فاعيلان سالم	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون	فاعيلان مه خبون

ټه وټوزانين ل سهر ټهټي قالي هاتينه دانان د ديوانيدا، ټهټين ل خوارينه:

روگه ه

وهرزيه، بوپته ي د دمه فه کولين و
وهرکيرانين مرؤفاهتي و زانستي

ژماره ٥ هاقينا ٢٠١٢

ژماره	ناڅې هوزانې	لاپهړ
۱	من ب ته و فيقا خودا	۶۹
۲	په يره وې شاهې ته مينم	۱۲۹
۳	تهې نه سيمي سه حهري	۱۴۲
۴	نازكهك من سه حهري دي	۱۴۵
۵	تهې نه سيمي سويه هي	۱۴۸

ټم دشين ټو زيحاف و عيلله يين د ديوانا سه يد قه دريې جزيريدا هاتينه بكارئينان و دتايبه تن ب ته فعيللا (فاعيلاتون) لدويش خشتي ل خواري بدهينه دياركړن:

ژ	سالم	فاعيلاتون - ب -	زيحاف / عيلله
۱	مه خبوون	فه عيلاتون ب - ب -	(زيحاف)
۲	مه قسوور	فاعيلان ب - ه /	(عيلله)
۳	مه حزووف	فاعيلون ب -	(عيلله)
۴	مه خبون مه قسوور	فه عيلان ب ب - ه /	(عيلله)
۵	مه خبوون مه حزووف	فه عيلون ب ب -	(عيلله)

خشتي (۳-۲) زيحاف و عيلله يين دهريا ردهمل

ل دوماهيې ژي دي شين ريژه يين هر قالبه كيشه كا دهريا ردهمل لدويش خشته يي ل خواري دياربكه يين:

ژ	قالبه كيشي	هژمارا هوزانان	ريژا سه دي
۱	هه شتا مه خبونا ته صلهم	۱	٪ ۳,۰۳
۲	هه شتا مه خبوون	۳	٪ ۹,۰۹
۳	هه شتا مه قسوور	۱۰	٪ ۳۰,۳۰
۴	هه شتا مه حزووف	۱۱	٪ ۳۳,۳۳

کیش و ریتم د دیوانا ...

روگه ه

وهرزيه، بويته ي د دغه فهكولين و وركيرانين مرزفاهيتي و زانستي

ژماره ۵ هاقينا ۲۰۱۲

۵	ههشتا مه خبوون مه قسوور	۳	٪ ۹,۰۹
۶	ههشتا مه خبوون مه جزووف	۵	٪ ۱۵,۱۶
	سه رجه م	۳۳	٪ ۱۰۰

خشتی (۴-۲) ریژهیین سه دهیین قالبه کیشتین ده ریا ره مه ل

۳-۲-۳ ده ریا ره جه ز:

هوزانقانی بتنی قالبه کیشتی (۸) ته فعیله یی ژ بو ده ریا رجه ز هه لېژار تیه و بکار تینایه:

۱-۳-۲- ره جه ز (۸) ته فعیله یا سالم:

خزمه ت ژ بو شاهنی خوه کم قه لبان ب وی مه سروور بکم خالا ژیسکان دوور بکم جانی چه زین نیجیا کره (۱۸)

خ	م	ژ	یو	شا	هی	خوه	کم	قه ل	بان	ب	وی	مه س	زوور	ب	کم
خا	لا	ژ	بس	کان	دوور	ب	کم	جا	تی	چه	زین	نیج	یا	ک	ره
مړسته نغیلون سالم				مړسته نغیلون سالم				مړسته نغیلون سالم				مړسته نغیلون سالم			

ته و هوزانین ل سه ر نه فی قالبی هاتینه دانان د دیوانیدا نه فین ل خوارینه:

ژماره	ناقنی هوزانی	لاپه ر
۱	جاما دلی من	۱۷
۲	من دی ل وه جهی دلبه ری	۲۸
۳	دل شوو شهیه	۳۰
۴	ئیرو ژنه سیمی سورگولان	۶۷
۵	زولفی شرین و هوور	۷۳
۶	نه ز ره قام...	۸۵
۷	یارا کو شیرین قابلی	۸۸
۸	ئیرو چیمه ن خوه ش بوو	۱۱۰

روگه ه

وهرزیه، بویته ی د دمه فه کولین و ویرکیرانین مرزقابه تی و زانستی

ژماره ۵ هاقینا ۲۰۱۲

۴۸

۲-۳-۲- ره جه ز (۸) ته فعیله یا موزال:

قهلبی مه کر جاما ره حیم تیریز دچوو عه رشی عه قیم
وه صفان چ بیژم هیژ نه دیم تیمامی ره بانای عه لی (۱۹)

ق	ل	ب	ی	ه	ک	ج	ا	م	ا	ر	ه	ح	ی	م	ت	ی	ر	ی	ز	د	چ	و	و	ع	ه	ر	ش	ی	ع	ه	ق	ی	م
موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم	موسسه فعیلون سالم

تهو هوزانین ل سهر تهقی قالبی هاتینه دانان د دیوانیدا تهقین ل خوارینه:

ژماره	ناقئی هوزانی	لاپهر
۱	شاهم حوسام	۱۳
۲	دلبرهک یهک تا و حور	۳۱
۳	ههر هوون بکن ژکری	۴۴
۴	جاما ژرنگ مشکا تهکی	۶۰

هوزانانی بتنی دوو ته فعیله بو دهریا ره جهز بکارئیناینه بقی رهنگی ل خواری

ژ	سالم	موسسه فعیلون	ب-ب-	زیحاف / عیله
۱	موزال	موسسه فعیلان	ب-ب-ه	(زیحاف)

خشتی (۵-۲) زیحافین دهریا ره جهز

ل دو ماهیی ژی دی شین ریژهین هر قالبه کیشه کا دهریا ره جهز ل دویف
خشته بی ل خواری دیار بکهین:

ژ	قالبی کیشی	هژمارا هوزانان	ریژا سهدی
۱	ههشتا سالم	۵	٪ ۴۱,۶۶
۲	ههشتا موزال	۷	٪ ۵۸,۳۴
	سه رجهم	۱۲	٪ ۱۰۰

خشتی (۶-۲) ریژهین سهد بین قالبه کیشین دهریا ره جهز

۴-۲ دهریا موزاربع:

بتنی تیک قالبی موزاربعی دیوانی دا هاتییه بکارئینان:

موزاربع (۸) ته فعيله يا نه خرب:
 حوسنا مه بوويه نافع به درامه بوويه گالغ
 هه رچي نه بيته بايع لازم وي كر خه ساره (۲۰)

حوس	نا	مه	بوو	يه	نا	فع	به	را	مه	بوو	يه	كا	لع		
هه	چي	نه	بي	ته	با	يع	لا	زم	وي	كر	خه	سا	ره		
مه فعولوا نه خرب				فاعيلا تون (سالم)				مه فعولوا نه خرب				فاعيلا تون (سالم)			

ل دو ماهيي ژي دي شيين ريژه يين هه ر قالبه كيشه كا ده ربا موزاربع لدويش
 خشته يي ل خواري دياريكه يين:

ژ	قالبی کیشی	هژمارا هۆزانان	ريژا سه دي
۱	هه شتا نه خرب	۱	٪ ۱۰۰

خشته يي (۷-۲) ريژا سه دي يا قالبه كيشا ده ربا موزاربع
 خشته يي سه رتاسه ري يي ده ربا يين هاتينه بكاره ينان ديوانيدا بقی رنگي ل
 خواري بوون:

ژ	ده ربا	هژمارا هۆزانان	ريژا سه دي
۱	هه زه ج	۳۳	٪ ۴۱,۷۷
۲	ره مه ل	۳۳	٪ ۴۱,۷۷
۳	ره جه ز	۱۲	٪ ۱۵,۱۸۹
۴	موزاربع	۱	٪ ۱,۲۷۱
	سه رجه م	۷۹	٪ ۱۰۰

خشته يي (۸-۲) ريژه يين سه دي يين ده ربا يين ديوانا سه يد قه دريي جزيري

ته نجام

پشته كو مه ديوانا (سه يد قه دريي جزيري) ژلايي كيش و ريتمانقه شلوقه كرى،
 ته م ل دو ماهيي گه هشتينه ته فان ته نجامين ل خواري:
 ۱- بشيوه يه كي گشته ديوانا (سه يد قه دريي جزيري) يا برينك و پيكة و بسانا هي
 ژلايي ره خنه گرانه ده يته خواندن و كيش و ريتمين وي ده ينه ده ستنيشان كرن.
 ۲- هۆزانقاني چار ژ گرن گترين ده ربا يين عه روو زين هۆزانا كلاسيكا كوردي
 بكار تينا ينه، كو ته و ژي ده ربا يين (هه زه ج و ره مه ل و ره جه ز و موزاربع) ن.

رووگه ه

وه رزيه، بو يته دي ده ته فه كولين و
 وه رگيرانين مرؤقه يتي و زانستي

ژماره 5 هه مينا ۲۰۱۲

۳. دهریا یین هه زهج و ره مهل یه کسانه وهه رتیک (۱/۴) یه ، ریژه یا ، و دهریا یین ره جهز و موزاربع ژی بریزب ریژاین (۱۲٪) و (۳٪) بکارئینا یینه .
 ۴. هوزانقانی ژ بو قه هاندنا هوزانان په نا بریه بهر زیحاف و عیله یین بهر به لاقین هوزانا کلاسیکی ، لی دگه ل هندی ژیدا عیله یه کا ده گمه نا ته فعیلا (مه فاعییلون) ژی بکارئینا یه ، کوئه و ژی عیله یا (تهه ته مه = فه عوول).
 ۵. گرنگترین خالا گریدای قالبه کیشین دیوانا هوزانقانی؛ نه و قالبی (۱۰) برگه یی یه کو پیش نه فی هوزانقانی د هیچ دیوانه کا دیبا کلاسیکی دا پیشچا ژ ناکه قیت (۲۲).

پهراویز و ژندهر:

(۱) نا قی وی یی دروست محه مه ده ، کوری هاشمه ، کوری محه مه ده ، بنه مالا وان نه و دنه سه با خودا خودا دگه هینته مالباتا پیغه مبه ری - سلا قلی بن - ، و خوب سهید دنیا سن ، دکه قندال جزیری بوویه . سهید محه مه ده نه وی ب ناسناقی (سهید قه دری) دهیته نیاسین ، ل سالا (۱۳۱۷) مشه ختی بهرام بهر (۱۹۰۰) زایینی ، ل تاخی (میره لی) ل جزیرا بوتان هاتبوو سه ر دنیا یی . سهید قه دری دهسته ک دقه هاندنا هوزانان دا ب کرمانجی هه بوو ، وی ناسناقی (قه دری) و (به دری) و (حه زین) ژی بو خودا نابوون . وی دیوانه کا شعران هه بوویه ، ب نا قی (دیوانا عرفان) دهاته نیاسین . سهید قه دری ل سالا (۱۳۸۰) مشه ختی (۱۹۶۱) زایینی ل جزیری چوویه بهر دلوقانیا خودی ، ول مزگه فتا نه بی نوو حی - سلا قلی بن - ل جزیری هاتیبه قه شارتن ، بنیره : دیوانا سهید قه دری یی جزیری (۱۹۰۰-۱۹۶۱ ز) ، بهر هه فکرن و قه وژاندن ، ته حسین ئیبراهیم دوسکی ، چ ۱ ، چاپخانا خانی ، دهوک ، ۲۰۰۹ ، ل (۶-۵).

(۲) نه قه قالبه کیشه تا نه جامدانا قی قه کولینی ژی د هیچ دیوانه کا دیترا کلاسیکیدا ناهیته دیتن ، له ورا دبواری کیشین عهرووزیا کوردیدا ب نو بکرن یان ژی داهینانه کا نوی دهیته هژمارتن .

(۳) دیوان ، ل ۱۲۷ .

(۴) دیوان ، ل ۷۷ .

(۵) دیوان ، ل ۴۷ .

(۶) دیوان ، ل ۳۴ .

(۷) دیوان ، ل ۹۳ .

(۸) دیوان، ل ۶۲.

(۹) دیوان، ل ۹۴.

(۱۰) دیوان، ل ۱۱۴.

(۱۱) دیوان، ل ۲۵.

(۱۲) دیوان، ل ۸۱.

(۱۳) دیوان، ل ۴۹.

(۱۴) ئەڤ دیاردا نەئیکسانیا هژمارا برگین هەردوو نیشەدیران؛ دگەک هۆزانین کلاسیکدا دەیتە دیتن، بۆ نمونە بنیرە: بەیتا شیخی سەنعانا فەقیی تەیران: دیوانا فەقیی تەیران، توێژاندن: سەعید دیرەشی، چ ۱، دەزگەها سپیریژیا چاپ و وەشانن، دھوک، ۲۰۰۵، ل ۳۴۲.

(۱۵) دیوان، ل ۳۹.

(۱۶) دیوان، ل ۴۳.

(۱۷) دیوان، ل ۸۷.

(۱۸) دیوان، ل ۱۴۳.

(۱۹) دیوان، ل ۱۷.

(۲۰) دیوان، ل ۱۳.

(۲۱) دیوان، ل ۱۹.

(۲۲) کیشا هەزەجا (۱۰) تەفعیلەیا ئەخرەبا مەکفوفا مەقسوور، نوێکرەکە دەرووزا کوردیدا ژلایێ هۆزانقانیقە هاتیە ئەنجامدان. ئەڤە بوچوونا مە دگەل یا (پ.د. محمد بکر محمد) ی ئیک و دوو دگرن: پ.د. محمد بکر محمد، چاقپیکەفتن، رۆژا ۲۰۱۲/۴/۸، فەکولتیا زانستین مروڤایەتی - سکولا نادابی، دەمژمیر (۱۰) سپیدی.

۱- دیوانا سەید قەدری یی جزیری (۱۹۰۰-۱۹۶۱ز)، بەرھەفکرن و ڤەوژاندن، تەحسین ئیبراھیم دۆسکی، چ ۱، چاپخانا خانی، دھوک، ۲۰۰۹.

۲- دیوانا فەقیی تەیران، توێژاندن: سەعید دیرەشی، چ ۱، دەزگەها سپیریژیا چاپ و وەشانن، دھوک، ۲۰۰۵.

۳- عبدالرزاق بیمار، کیش و موسیقای هەلبەستی کوردی، چاپخانای (دار الحریه)، بەغدا، چاپی یەکەم. ۱۹۹۲.

۴- عەزیز گەردی، رابەری کیشی شیعی کلاسیکی کوردی: لیکۆلینەوہی

رووگەھ

وەرزیه، بویتهی د دەتە فەکولین و
وێرکیرانین مروڤایەتی و زانستی

ژمارە ⑤ هاقینا ۲۰۱۲

